

Symposia

Quintijn Hoogenboom

In de eerste 10 jaren van haar bestaan organiseerde de Stichting Kritisch Faunabeheer (SKF), in 1997 werd de naam veranderd in De Faunabescherming, een vijftal symposia. In 1992 was de SKF initiatiefnemer van een groot symposium over 'Verantwoord Faunabeleid'.

Je kunt niet zeggen dat de SKF niet alle mogelijkheden uit de kast heeft gehaald om bestaande jachtpraktijken in de maatschappij en de politiek ter discussie te stellen. In ons blad Argus werd daarvan altijd uitgebreid verslag gedaan en aan het Veluwe Symposium werd zelfs een dubbelnummer gewijd. Hier een overzicht aan de hand van citaten uit ons Argus-archief. Alles is online na te lezen.*

Kievitensymposium

In de vierde Argus van de minder dan een jaar eerder opgerichte Stichting Kritisch Faunabeheer werd dit eerste symposium aangekondigd. De aanhef is nog steeds actueel:

Op zaterdag 22 januari 1977 organiseert de Stichting Kritisch Faunabeheer een symposium over het onderwerp 'De kievit en het kievitseierrapen'. Het doel is feiten en meningen rond het rapen van kievitseieren bijeen te brengen. Aan de orde zal onder meer komen welke politieke, wetenschappelijk-biologische, pedagogische en ethische argumenten in deze kwestie een rol spelen.

Het verslag in de Argus is niet erg uitnodigend om te lezen. Ik haal er een citaat uit:

Om te beginnen wil ik zeggen, dat het hele probleem (...) van het kievitseieren rapen biologisch gezien voor ons eigenlijk helemaal niet zo interessant is. Onze weidevogels worden op alle mogelijke manieren bedreigd en behoeven op alle mogelijke manieren bescherming.

kievitensymposium

Maar het rapen en zoeken van kievitseieren was natuurlijk wel een van die bedreigingen. Zoals Harm

Niesen elders in dit nummer beschrijft, hebben de acties tegen het rapen, en zoeken, van kievitseieren, die door Tom Loorij al eerder waren begonnen, pas bijna 40 jaar later geleid tot een definitief verbod.

Symposium over vossen, rabiës en jacht

Ruim een jaar later werd al het volgende symposium georganiseerd, met een vergelijkbare opzet, lezingen van verschillende deskundigen en een forumdiscussie.

Op zaterdag 8 april 1978 organiseert de Stichting Kritisch Faunabeheer een symposium met als motto: 'Vossen, rabiës en jacht'. Het doel van dit symposium is feiten en meningen bijeen te brengen rond het beheer van de vos.

* De verwijzingen naar deze oude Argussen kunt u vinden op faunabescherming.nl/argus2026-1/

Veel aandacht was er in dit symposium voor hondsdolheid, rabiës, dat door vossen verspreid zou worden. Terugkijkend stelt Harm Niesen dat jagers dit risico zeer ten onrechte, maar wel succesvol, hebben opgevoerd als reden om de vos genadeloos te bestrijden. Op vergelijkbare wijze wordt nu met drogredenen een hetze gevoerd tegen de wolf. De toppredatoren moeten het altijd ontgelden. Zij zijn immers de concurrenten van de jagers.

Veluwe symposium

Twee jaar na het vossensymposium werd het Veluwe Symposium mede door de SKF georganiseerd. Dit symposium trok een kleine 400 bezoekers. Vrijwel de gehele Argus 1980-2-3 (een dubbelnummer) is aan dit symposium gewijd.

Op 9 mei 1980 werd in het provinciehuis in Arnhem het Veluwe Symposium gehouden. Op dit symposium werden het wel en wee en

de mogelijkheden voor behoud en herstel van de Veluwe natuur vanuit zeer verschillende perspectieven nader belicht. Dit symposium werd georganiseerd door de Gelderse Milieufederatie, de Stichting Kritisch Faunabeheer en de Landelijke Werkgroep Kritisch Bosbeheer.

Alle sprekers eindigden hun betoog met een aantal stellingen. Ook toen al werd vooruit geblikt op de gewenste komst van de wolf als toppredator. Uit "Argumenten voor de reïntroductie van grote roofdieren" door dr. H.E. van de Veen noteren we de volgende stellingen:

- Jacht kan de effecten van natuurlijke predatoren slechts beperkt nabootsen.
- Het gaat niet aan te pleiten voor het behoud van de tijger in straatarme en dicht bevolkte landen wanneer wij de wolf – als manifestatie van een gerehabiliteerd ecosysteem – geen reële kansen willen geven.

Herintroductie bleek, gelukkig, niet nodig. De wolf kwam uit zichzelf naar Nederland.

Wolf, illustratie uit Argus 1990-2-3

Wennen aan roofdieren op de Veluwe

... en hij at al zo lief uit mijn hand...

Illustratie Frans Bijvank

Symposium over kraaiachtigen: eerherstel voor verdoemden!

In 1982 organiseerde de SKF een symposium over kraaiachtigen, wederom in Arnhem. In Argus 1982-1 werd hiervan uitgebreid verslag gedaan.

Sinds jaar en dag staan kraaiachtigen in een bijzonder kwaad daglicht! Doorgaans hebben jagers (en natuurliefhebbers) geen goed woord over voor deze „zwartrokken“. Eksters, zwarte kraaien en kauwen genieten de zéér twijfelachtige eer om het gehele jaar door te mogen worden vervolgd. Enerzijds dus vervolging; anderzijds trachten juist een lid van de Corviden weer te introduceren, de raaf. Helaas lijkt het vliegbeeld van een raaf zoveel op dat van een zwarte kraai dat een aantal van de uitgezette raven al zijn geschoten. Met een zwarte kraai in haar vignet was de SKF dan ook dé instelling om de positie van onze kraaiachtigen eens „kritisch“ de revue te laten passeren.

Harm Niesen vertelt over dit symposium dat een van de inleiders, Arie Spaans van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, een onderzoek presenteerde waaruit bleek dat de meeste kraaiennesten zich bevinden in gebieden waar gejaagd wordt. In beschermde natuurgebieden komen deze nesten veel minder voor. Hoezo heeft jagen op kraaien dan zin? Om kraaiennesten te beschermen werden er in die tijd metalen platen in geplaatst, want jagers schoten er gewoon doorheen. De nesten werden later ook door ransuil, torenvalk en boomvalk gebruikt, want die vogels maken geen eigen nesten. Verder werden er nepnesten aangelegd om jagers te misleiden.

Illustratie Frans Bijvank

Harm had ook het slotwoord in de forum-discussie:

Namens de SKF had Dhr. H.H. Niesen het laatste woord. Hij maakte melding van het voeren van een ware hetze tegen kraaiachtigen. Een „mooi“ voorbeeld hiervan zijn de zg. „kraaiendagen“. Wedstrijden georganiseerd door jagers, waarop zoveel mogelijk kraaien moeten worden geschoten. Bij dergelijke evenementen kan er geen sprake zijn van schade laat staan van faunabeheer!

Schadesymposium

In 1984 werd het symposium schadebestrijding georganiseerd, alweer door de SKF, onder de volledige titel „Symposium over schade door vogels en zoogdieren“.

Voorzitter Reinier Akkermans van de SKF begint met een zeer voorzichtige inleiding:

De Stichting Kritisch Faunabeheer is van mening, dat het probleem van schade veroorzaakt door vogels en zoogdieren en hoe deze te voorkomen of te beperken, een nadere bezinning behoeft. In Nederland leven vele mensen in een intensief geëxploiteerd land, hetgeen weinig ruimte overlaat voor de wilde fauna om zich ongebreideld te ont-

wikkelen. De bezinning, die wij voor ogen staan betreft zowel het begrip schade, als wel de middelen en het beleid om schade te voorkomen of te beperken. Het zal bekend zijn, dat de Stichting Kritisch Faunabeheer streeft naar een moreel en wetenschappelijk verantwoord faunabeheer.

In het zeer uitgebreide verslag, dat in Argus 1984-3 te lezen is, trof mij de inleiding van Peter Nijhoff in het betoog "Aanbevelingen voor beleid en praktijk":

„In een fauna waar voldoende toezicht ontbreekt gebeuren ongewenste dingen. Zonder menselijk beheer gaat zij in een dichtbevolkt land als het onze naar de knoppen." Borrelpraat bij een glas Jägermeister? Nee, een citaat uit de Handelingen van de Tweede Kamer van januari 1984 (1). Tijdens het debat over de Landbouwbegroting werd deze stelling geponeerd zonder enige argumentatie. Vervolgens werd de vos erbij gehaald en dat leidde, zonder inhoudelijke discussie, tot het aannemen van een motie, waarin de Kamer uitspreekt „dat een te hoog aantal vossen een bedreiging vormt

voor de fauna in ons land" en dat daarom als norm moet worden aangehouden één vos per 500 ha.

Congres Verantwoord Faunabeleid

Op 4 april 1992, werd een zeer uitgebreid congres georganiseerd in Ede, op initiatief van de SKF: Het Congres Verantwoord Faunabeleid. Zelfs de staatssecretaris van natuurbeheer, Dzsingisz Gabor, was hierbij aanwezig. Argus noteert optimistisch:

De Nederlandse natuurwetgeving in ruimste zin gaat op de helling. In deze situatie gaf SKF een belangrijke impuls.

Samenvatten van dit symposium is ondoenlijk. Er werden onder andere deelsessies gehouden over de volgende soorten/groepen van soorten:

- Ganzen, smienten en zwanen
- Onschadelijke vogels en meeuwen
- Reeën
- Vossen en overige predatoren;
- Herten en wilde zwijnen;

Aanbieding van het interim congresverslag 'Verantwoord Faunabeleid' aan de heer P. M. Blauw (VVD), voorzitter van de Vaste Commissie voor Landbouw en Natuurbeheer der Tweede Kamer door de voorzitter van de congres commissie, de heer ir. W.L. Jansen, 1992

Staatssecretaris Gabor wordt voor 'De Reehorst' ontvangen door SKF-voorzitter Poeder en SKF-nestor Jansen, (foto: archief SKF)

- Wilde eenden, duiven en meerkoeten;
- Hazen, konijnen en fazanten
- Kraaiachtigen.

In juni 1992 verscheen een deelverslag dat werd aangeboden aan de Tweede Kamer. In het najaar verscheen het definitieve verslag.

Helaas was de nasleep niet vrolijk, lees Harm Niesen in zijn vaste Argus rubriek "Naar een..." in Argus 1993-4 (pagina 7):

Dit was het dus. Na een intensieve campagne van velen was het woord aan de kamerleden. Opmerkelijke inzet en eensgezindheid bij vele organisaties, veel aandacht in de pers en een duidelijke uitspraak van het Nederlandse volk. Geen kamerlid zou er nu toch nog langer omheen kunnen. Jacht als hobby is uit de tijd, de mentaliteit van jagers op het gebied van faunabeheer is van een bedroevend laag allooi, om niet te zeggen op het criminele af en hun kennis van zaken stamt uit de oertijd. Kortom, een ernstige bedreiging voor een verantwoord faunabeheer en als zij hun eigen principes ook op zichzelf zouden toepassen zouden zij zich ongetwijfeld als schadelijk wild kwalificeren. Vossen en andere predatoren 'kort' houden, niks

ervan, de jagers zélf dienen kort gehouden te worden is de mening van bijna de hele bevolking. [...] Maar helaas, de lobby van jagers en landbouwers is nog steeds sterk. De kamerleden durfden het – op D'66, Groen Links en het RPF na – niet aan, principieel stelling te nemen tegen de jacht.

Verantwoord Faunabeleid

